

Zánik monarchie a vznik republiky

ZDROJ 1

1 Prostuduj si zdroj 1.

Na území kterých dnešních států ležela habsburská monarchie (Rakousko-Uhersko)?

Jaké národy v ní žily?

Jaké národy žily před první světovou válkou v českých zemích?

Zkus se zamyslet nad tím, jaké národy na mapě chybí.

2 Podívej se na zdroj 2 – rozhovor místopředsedy Thuna a profesora Masaryka – a pokus se vysvětlit jejich rozhovor.

▶ [2] ZDROJ 2

617202

Thun

Masaryk

Co říkají o Rakousku
(tj. Rakousku-Uhersku)?

Jaký je jejich postoj
k Německu?

V čem se shodují?

V čem se liší?

nacionál: nacionalista, člověk zdůrazňující
přednost svého národa před jinými

pangermánský: usilující o prosazení
nadvlády Německa ve střední Evropě

Moje království tady bylo
vždycky, vaše monarchie
přišla a může za odejít.

Pusť si ukázku ještě jednou
a pokus se vysvětlit Masarykovu poznámku o království,
které tu bylo vždy. Co podle tebe myslí „královstvím“ a co „monarchií“?
Jak to souvisí s tím, že označuje císaře za „cizince“?

3

Přečti si zdroj 3 a zdroj 4 a odpověz na otázky v tabulce.

	zdroj 3 (diktát)	zdroj 4 (pohlednice)
Jaký byl důvod vzniku tohoto zdroje?		
Co říká o výživě za války?		
Co si děti mohly myslit, když ve škole dostávaly diktáty, jako je ve zdroji 3?		
Co si děti, které poslaly takovouto pohlednici, mohly myslit, když ve škole dostávaly diktáty, jako je ve zdroji 3?		

Proč podle tebe zanikla habsburská monarchie?

Při své odpovědi využij závěry z předchozích úkolů.

Jak jsem na tom? Vybarvi hvězdičky podle toho, jak sám/sama hodnotíš svůj výkon.

Dokážu využít zdroje pro svou argumentaci.

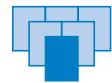

Dokážu porovnat postoje T. G. Masaryka a Thuna k monarchii.

Dokážu uvést důvody rozpadu habsburské monarchie.

Jak si představuješ, že by vypadal dnešní svět, kdyby druhou světovou válku vyhráli nacisté a jejich spojenci?

HISTORYLAB

ZDROJ 1

- 1** Dva pohledy na druhou světovou válku. Tento úkol vypracováváš v aplikaci HistoryLab. Zde máš prostor pro poznámky či zapsání svých odpovědí.

617213

ZDROJ 2 | ZDROJ 3 | ZDROJ 4

- 2** Prohlédni si zdroje 2–4 a popiš, o jakých příčinách porážky států osy vypovídají. K tomu ti může pomoci, když odpovíš na následující otázky.

Zdroj 2: Tabulka ukazuje proměny výroby zbraní v letech 1940–1943. Kdo byl podle tebe na válku lépe připraven? Jak souvisela průmyslová výkonnost s vojenskými úspěchy?

Zdroj 3: Za co podle textu Atlantické charty bojovaly Spojené státy americké a Velká Británie?

Jak tento dokument mohl přispět k vítězství ve válce?

Zdroj 4: Jakou výhodu v boji mohlo přinést využití radaru?

Roztříď zdroje, se kterými jste v kapitole pracovali (včetně HistoryLabu), do kategorií.

Ke každé kategorii připiš názvy zdrojů, které do ní podle tebe patří:

vojenská vítězství:

výkon hospodářství:

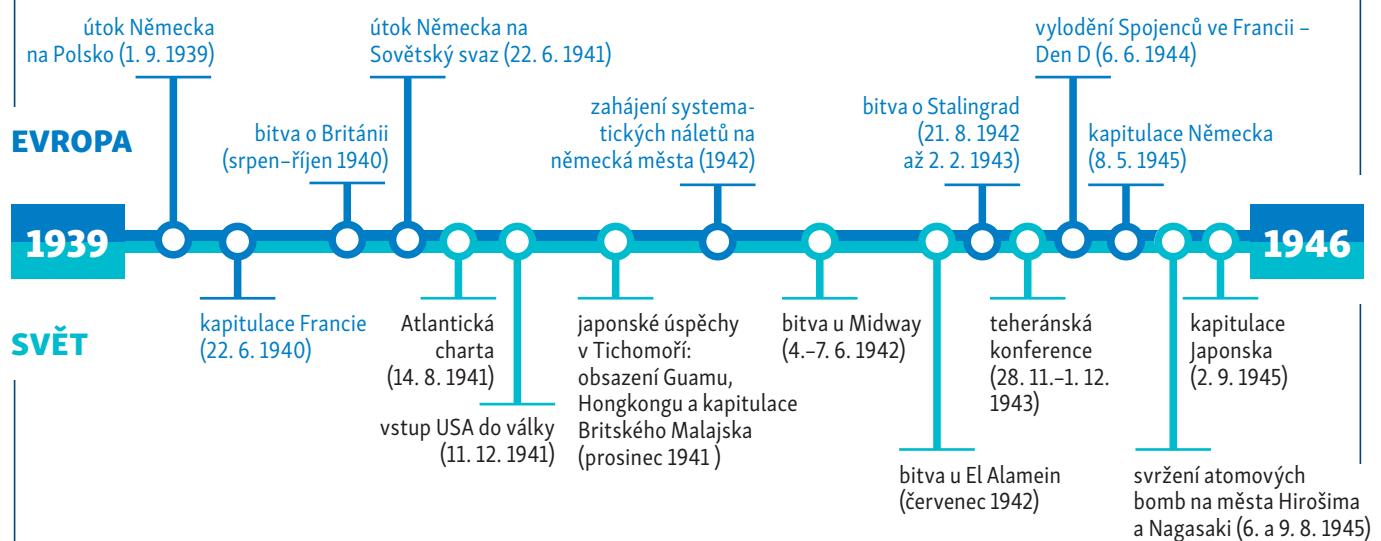
politická rozhodnutí a spojenectví:

postoje obyvatel k válce:

nové technologie:

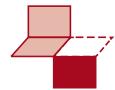
?

Proč nevyhrálo Německo, Japonsko a jejich spojenci válku?

	nízká úroveň	střední úroveň	rozvinutá úroveň
☒	Na základě práce v této kapitole...	Dokážu uvést alespoň tři příčiny vítězství Spojenců ve válce a jednu z nich vybrat jako důležitou.	Dokážu uvést alespoň tři příčiny vítězství Spojenců a vybrat jednu, kterou považuju za důležitou. Svůj výběr umím zdůvodnit.

Co se o minulosti (ne)dozvídáme od pamětníků?

1 Prozkoumej svědectví pamětnice a odpověz na otázky.

▶ (2) ZDROJ 1

617254

Krok 1 Všímáme si emocí a dojmů ➤

Jak na tebe pamětnice a její vyprávění působí? Je ti sympatická?

Krok 2 Popisujeme ➤ Krok 3 Zkoumáme a vysvětlujeme ➤

Vybrali jsme pro tebe tvrzení z vyprávění Věry Halové. Zamysli se nad nimi a rozlož, která podle tebe vystihují to, co se opravdu stalo, a která jsou spíše názorem a hodnocením minulosti.

Co se opravdu stalo Názor a hodnocení

Věra toužila po tom koupit si nové manžestráky.

Někteří lidé si v srpnu 1968 mysleli, že bude válka.

Vpad vojsk Varšavské smlouvy způsobil obrovské utrpení lidí.

Vpad vojsk Varšavské smlouvy se vryl do paměti těch, kteří ho zažili.

Přepisování zakázaných knih bylo ilegální.

Přepisování zakázaných knih bylo hrdinské.

Věra nepokračovala v přepisování knih, protože měla strach.

Na rozdíl od doby před rokem 1989 v dnešní době nikdo neomezuje naši svobodu.

Lidé museli být ostražití, co říkají doma, a začali šeptat, když se bavili o politice.

Rodiče říkali Věře, že co se doma řekne, nesmí se říkat jinde.

Až tvrzení roztrídíš, podtrhni všechna tvrzení, která říká sama pamětnice (dokládá je vlastními slovy).

Krok 4 Vyvozujeme závěry ➤ Krok 5 Reflekujeme a získáváme kritický odstup

Shrnuli jsme pro tebe poselství příběhu. Co si o něm myslíš? Souhlasíš s ním, nebo bys ho nějak upravil/a či doplnil/a?

O okupaci z roku 1968 a událostech po ní se bohužel málo mluví. Tyto události je důležité si připomínat a vážit si svobody, ve které žijeme. Když se o těchto událostech nebude mluvit, historie se bude opakovat.

Při kterých různých příležitostech by mohla Věra Halová také vzpomínat na minulost?

Napiš jednu věc, na kterou by mohla vzpomínat, kdyby nevyprávěla příběh při školním projektu organizace Paměť národa, ale například na rodinné oslavě.

2 Jak se liší obsah vzpomínek na dobu před rokem 1989 a poselství příběhu u vedoucího směny (zdroj 2) od příběhu Věry Halové (zdroj 1)? Rozdíly zaznamenej do tabulky.

Věra Halová	vedoucí směny
Jak na mě působí (např. sympatie, nesouhlas)?	
Jak popisují život před rokem 1989?	
Jak popisují život po roce 1989 (současnost)?	
Co mají na mysli, když používají slova „svoboda“ a „omezení“?	
Čím si vysvětluješ rozdíly?	

3 Jaký příběh by mohl obě fotografie spojovat?

ZDROJ 3

617255

Představ si, že se připravuješ na rozhovor s Petrem Berounským a jeho rodiči na téma povinné vojenské služby. Vymysli a napiš tři otázky. Alespoň jedna z nich by ti měla pomoci odpovědět na otázku, co obě fotografie spojuje.

✓	Jak jsem na tom?	ano	s dopomocí	ne
	Dokážu ve svědectví odlišit, co se stalo, od pamětníkových názorů a hodnocení.	☐	☐	☐
	Dokážu porovnat různá svědectví, uvést odlišnosti a shody.	☐	☐	☐
	Dokážu kriticky posoudit svědectví jako historický pramen a zaujmout vlastní stanovisko k různým pohledům na jednu věc.	☐	☐	☐
	Umím vymýšlet otázky, které mi pomohou zjistit další informace od pamětníka nebo pamětnice..	☐	☐	☐